

Republica Moldova

GVERNUL

HOTĂRÂRE Nr. HG1049/2023
din 21.12.2023

**pentru aprobarea Programului național
în domeniile cercetării și inovării pentru
anii 2024-2027**

Publicat : 18.01.2024 în MONITORUL OFICIAL Nr. 20-23 art. 21 Data intrării în vigoare

În temeiul art. 27, art. 59 alin. (1) lit. a) și art. 60 lit. a) din Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr.259/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 58-66, art. 131), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Programul național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2024-2027 (se anexează).

2. Finanțarea Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2024-2027 se efectuează din contul bugetului de stat, în limitele alocațiilor aprobate în legea bugetului de stat anuală, precum și din alte surse prevăzute de cadrul normativ.

3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Educației și Cercetării.

4. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PRIM-MINISTRU Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul educației

și cercetării Dan Perciun

Nr. 1049. Chișinău, 21 decembrie 2023.

Aprobat

prin Hotărârea Guvernului nr.1049/2023

PROGRAMUL

național în domeniile cercetării și inovării

pentru anii 2024-2027

I. INTRODUCERE

1. Prin aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (în continuare - *SND*), aprobată prin Legea nr. 315/2022, au fost stabilite obiective de dezvoltare, direcții de politici și intervenții prioritare care au drept scop modernizarea tuturor sferelor vieții politice și social-economice pentru a aduce Republica Moldova mai aproape de standardele și valorile europene, care să asigure procesul de aderare a țării noastre la Uniunea Europeană (UE). Programul național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2024-2027 (în continuare - *PNCI*) este principalul document de politici care stabilește prioritățile strategice și obiectivele de dezvoltare în domeniile cercetării și inovării, care fiind luate în considerare în mod prioritar în procesul de integrare europeană, vor contribui la pregătirea altor domenii și sectoare către procesul de aderare a țării noastre la UE.

2. Pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare, în *SND* sunt stabilite mai multe direcții de politici și intervenții prioritare care vizează domeniile cercetării și inovării, dintre care evidențiem următoarele: majorarea treptată a fondurilor alocate pentru cercetare și dezvoltare cu 0,1 la sută din PIB în fiecare an; revizuirea modalităților de finanțare a științei în baza performanțelor organizațiilor în domeniile cercetării și inovării, inclusiv a proiectelor de cercetare conform utilității rezultatelor acestora; echilibrarea resurselor alocate pentru cercetarea fundamentală și cea aplicativă; orientarea cercetărilor aplicate spre teme relevante pentru dezvoltarea socioeconomică; crearea condițiilor pentru dezvoltarea și consolidarea legăturilor dintre mediul de cercetare și cel de afaceri; facilitarea transferului de tehnologii și inovații pentru susținerea antreprenorialului, eficientizarea utilizării resurselor și creșterea competitivității economiei naționale (*SND*, O1.1; O1.2; O5.1; O7.3; O10.1-O10.4).

3. Astfel, pentru perioada 2024-2027, prin *PNCI* se va urmări realizarea obiectivelor de dezvoltare stabilite în *SND* printr-un efort conjugat al autorităților centrale, al organizațiilor din domeniile cercetării și inovării, cu implicarea mediului de afaceri. Prioritățile și direcțiile strategice ale *PNCI* au fost determinate în urma unui exercițiu de consultare largă a comunității științifice și a autorităților publice, de asemenea în urma analizei documentelor de politici publice în vigoare, tangente domeniului abordat: Programul de implementare a Strategiei de dezvoltare „Educația 2030” pentru anii 2023-2025 și Programul național pentru promovarea antreprenorialului și creșterea competitivității în anii 2023-2027. Un accent deosebit va fi pus pe integrarea în Spațiul European al Cercetării (SEC) prin transformarea progresivă a funcționării interne a organizațiilor de cercetare și inovare și prin dezvoltarea legăturilor cu organizațiile omoloage din UE, inclusiv prin valorificarea pleneră a oportunităților ce rezidă din statutul de țară asociată la Programul-cadru „Orizont Europa” (*Acordul dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană, pe de altă parte, privind participarea Republicii Moldova la Programul Uniunii Europene „Orizont Europa” - Programul-cadru pentru cercetare și inovare, aprobat prin Legea nr. 193/2021*).

II. ANALIZA SITUAȚIEI

4. În general, sistemul de cercetare și inovare al Republicii Moldova se află într-o situație precară și în cursul unui proces de contracție, cu scăderea numărului de persoane din sistem, a numărului de absolvenți de doctorat care s-ar putea angaja în sistem, numărul total de studenți la studii superioare de doctorat fiind de 1601 de persoane în anul 2022, în scădere cu 4,7% în comparație cu anul 2021 (https://statistica.gov.md/ro/activitatea-de-doctorat-si-postdoctorat-in-anul-2022-9454_60406.html). În privința numărului de angajați, la 31 decembrie 2022, își desfășurau activitatea în domeniile cercetării și inovării 3889 salariați dintre care 2809 cercetători (https://statistica.gov.md/ro/activitatea-de-cercetare-dezvoltare-in-anul-2022-9454_60396.html). În comparație cu anii precedenți, numărul angajaților din domeniile cercetării și inovării este în continuă scădere, cu 6,4 % în comparație cu anul 2021. Cu toate acestea, sub aspectul rezultatelor științifice obținute raportate la investiții în cercetare, sistemul înregistrează performanțe.

Tabelul 1

Salariații din domeniile cercetării și inovării

după ocupații, în anii 2021-2022

	Persoane				Structură, %			
	2021		2022		2021		2022	
	Total	inclusiv femei	Total	inclusiv femei	Total	inclusiv femei	Total	inclusiv femei
Total	4 157	2 150	3 889	2 023	100	100	100	100
cercetători	2 920	1 459	2 809	1 429	70,2	67,9	72,2	70,6
tehnicieni	245	172	173	125	5,9	8,0	4,4	6,2
personal auxiliar	561	291	430	248	13,5	13,5	11,1	12,3
alte categorii de salariați	431	228	477	221	10,4	10,6	12,3	10

Sursa: Biroul Național de Statistică

5. După nivelul de pregătire profesională, 41,7% dintre salariații antrenați în activitățile de cercetare-inovare aveau studii de doctorat și postdoctorat, 43,5% studii superioare de master și licență, 4,9% studii profesionale tehnice postsecundare și 9,9% alt nivel de pregătire. Totodată, ponderea cercetătorilor cu vârsta până la 35 de ani este mai mică decât 20 de puncte procentuale, iar ponderea cercetătorilor care au atins vârsta de 65 de ani este mai mare decât 21 de puncte procentuale.

Sursa: Biroul Național de Statistică

6. În prezent, nivelul de finanțare a cercetării în Republica Moldova este scăzut, fiind de 10 ori mai mic decât media UE. Nivelul actual de finanțare a cercetării este insuficient pentru a menține un nivel de activitate de cercetare care să susțină învățământul superior și să răspundă nevoilor economiei. Bugetul pentru activitățile de cercetare-inovare în anul 2022 a fost de 630,2 milioane lei ceea ce a reprezentat 0,23 % din PIB-ul țării, cu o creștere de 69,7 milioane lei sau cu 12,4% în comparație cu anul 2021, cheltuielile curente

constituind 95%, restul cheltuielilor revenind celor capitale.

Sursa: Biroul Național de Statistică

Tabelul 2

**Cheltuieli curente pentru activitatea cercetare-inovare
pe domenii științifice, milioane lei, în anul 2022**

	Total	inclusiv pe domenii științifice:					
		științe naturale	științe și tehnologice	ingineriești	științe medicale	științe agricole	științe sociale
Cheltuieli curente - total	598,9	210,9	87,6	105,4	103,7	54,5	36,8
cercetare fundamentală	56,1	4,6	0,1	2,9	0,7	18,4	29,4
cercetare aplicativă dezvoltare	467,9	206,3	20,9	95,1	102,5	35,7	7,4
experimentală	74,9	-	66,6	7,4	0,5	0,4	

Sursa: Biroul Național de Statistică

7. Mecanismele de alocare a fondurilor pentru cercetare sunt în prezent ineficiente. În ultimii ani, finanțarea instituțională a fost redusă până la un nivel la care fluxul de resurse nu este suficient pentru a acoperi nevoile de bază ale organizațiilor, în plus, finanțarea instituțională a depins de finanțarea prin proiecte, întrucât beneficiarii proiectelor naționale de cercetare sunt singurii care pot beneficia de aceasta. Totodată, salariile medii din cercetare sunt semnificativ mai mici decât salariul mediu la nivel național, deși nivelul de pregătire al personalului este semnificativ mai mare decât media națională. Acest fapt implică un nivel extrem de ridicat de incertitudine pentru personalul din domeniile cercetării și inovării și afectează continuitatea cercetării.

8. Sistemul de cercetare din Republica Moldova este extrem de fragmentat. Conform datelor statistice, în anul 2022 activitatea de cercetare-inovare s-a desfășurat în 67 de unități, inclusiv 39 institute și centre de cercetare, 18 instituții de învățământ superior și 10 alte tipuri de unități, ponderea instituțiilor publice constituind circa 75% (https://statistica.gov.md/ro/activitatea-de-cercetare-dezvoltare-in-anul-2022-9454_60396.html). Aceasta afectează în mod particular organizațiile de cercetare, separă cercetarea fundamentală de cea aplicativă și de dezvoltare, separă cercetarea de educație, dispersează echipamentele de cercetare și afectează legăturile dintre cercetarea publică și mediul de afaceri. Mai mult decât atât, Republica Moldova are un număr relativ mare de organizații de cercetare subcritice, care influențează fragmentarea infrastructurii și capacitatea generală de cercetare. Combinația dintre finanțarea scăzută și fragmentarea contribuie la subminarea încrederii, stabilității și predictibilității la nivelul întregului sistem.

9. În prezent, nu există o viziune strategică privind infrastructurile de cercetare din Republica Moldova și alinierea acestora la prioritățile de cercetare și economice ale țării.

Finanțarea pentru dezvoltarea și întreținerea infrastructurii de cercetare este suboptimală, iar mecanismele de finanțare disponibile în programul național anterior nu au cuprins finanțări semnificative pentru infrastructura de cercetare. Finanțarea publică din bugetul Republicii Moldova abia acoperă cheltuielile de personal și cheltuielile indirecte aferente activității de cercetare. Situația nu a fost îmbunătățită semnificativ prin accesul la alte surse de finanțare, incidentale și de utilizarea ocazională a infrastructurii din alte țări, în special din țările UE, utilizare care încă nu este susținută sistematic de către stat. Infrastructurile de cercetare sunt dispersate între instituții, ceea ce împiedică atingerea masei critice necesare. Cu toate că nu există constrângeri legale în ceea ce privește deschiderea instalațiilor și a echipamentelor pentru cercetătorii din diferite instituții, încă nu există o cultură a deschiderii adecvată. Acest lucru contravine ambiției de internaționalizare, de a face cercetarea autohtonă mai vizibilă, de asemenea, creează obstacole în calea exploatării eficiente și a introducerii și integrării cel puțin a unora dintre infrastructurile de cercetare din Republica Moldova în ansamblul european al infrastructurilor de cercetare.

10. Sectorul privat al sistemului de cercetare, format din societăți comerciale și organizații neguvernamentale, nu este încă inclus în rapoartele din anuarul statistic, nici în statisticile privind personalul, nici în cele privind cheltuielile. Este însă prezent în statistica privind protecția drepturilor intelectuale. Astfel, din cele 178 de solicitări de brevete de invenție depuse în 2020 de către persoane juridice, trei, adică 1,7%, au provenit de la organizații private („întreprinderi și organizații” - tabelul 7.2.12, Anuarul Statistic al Republicii Moldova, 2021). În chestionarul solicitat de UE, din mai 2022, capitolul 25, pagina 35, este menționată suma de 67,5 milioane lei ca reprezentând cheltuieli de „cercetare și dezvoltare tehnologică” în sectorul privat. Astfel, putem concluziona faptul că există și un sector privat de cercetare, dar este probabil mult mai restrâns decât cel public. Indicele Global al Inovației, ediția 2022, situează Republica Moldova pe locul 56 din 132 de state (The Global Innovation Index, GII, 2022). Prin urmare, se evidențiază nevoia de a stimula inovarea în sectorul antreprenorial prin investiții în cercetare și dezvoltare, tehnologie (*Programul național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027*). Deoarece nu există date directe, oficiale, despre dimensiunile sectorului privat, Republica Moldova nu este menționată în „European Innovation Scoreboard” (ediția 2022), țara noastră urmează a fi încadrată în această bază de date în procesul de integrare europeană. Ponderea întreprinderilor inovatoare din numărul total de întreprinderi incluse în cercetare fiind de 12,6% (https://statistica.gov.md/ro/statistic_indicator_details/44).

11. Legăturile dintre mediul de cercetare-inovare și cel de afaceri, în pofida faptului că s-au regăsit în toate documentele de politici recente, reprezintă un punct slab al sistemului național de cercetare-inovare, fapt menționat și în raportul final „Cu ambiție pentru transformare: Evaluarea finanțării cercetării, infrastructurilor de cercetare și legăturilor dintre știință și industrie în Republica Moldova” realizat prin intermediul mecanismului Facilității de Suport a Politicilor (Horizon Europe Policy Support Facility) al Comisiei Europene și publicat la începutul anului 2023 (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ff106746-922a-11ed-b508-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-278626144>). Conform raportului menționat, acest aspect nu este o prioritate articulată pe agenda Guvernului, a universităților, a institutelor de cercetare, sau a întreprinderilor. Deși promițător, procesul de specializare inteligentă

întreprins în prezent de Republica Moldova nu are un buget asociat pentru faza de implementare.

12. Pe de o parte, activitatea de cercetare și rezultatele universităților și ale institutelor de cercetare sunt inconsistente sistemic, capacitatea de comercializare este slabă și există o lipsă de aliniere între prioritățile de cercetare și inovare, cele de specializare inteligentă și cele economice ale Republicii Moldova. În consecință, foarte puține cercetări sunt în prezent aliniate la nevoile pieței și, prin urmare, au un potențial comercial limitat în mod aprioric. Pe de altă parte, cea mai mare parte a mediului de afaceri din Republica Moldova este formată din IMM-uri din sectoare tradiționale, cu un interes redus pentru cooperarea științifică și cu o capacitate minimă de absorbție a rezultatelor cercetării, i.e. abilitatea de a identifica, a asimila, a transforma și a utiliza cunoștințe, cercetări și practici externe. Majoritatea universităților, institutelor de cercetare, întreprinderilor și agențiilor guvernamentale nu sunt conștiente de ceilalți actori din ecosistem, de ceea ce oferă aceștia și de modul în care îi pot contacta și pot colabora. Doar unii dintre ei au experiență de cooperare; și există foarte puține locuri/opportunități în care cercetătorii și oamenii de afaceri se pot întâlni și relaționa. Cele mai multe întreprinderi nu văd universitățile și institutele de cercetare ca potențiali parteneri de colaborare. Prin urmare, această lipsă de conștientizare și de relaționare menține la nivel scăzut încrederea în sistemul de cercetare și inovare.

13. Nivelul foarte redus al infrastructurii de cercetare provoacă lipsa de atractivitate și creează un obstacol pentru dezvoltarea dimensiunii experimentale a sistemului de cercetare, a cooperării cu sectorul de afaceri și valorizarea capitalului intelectual creat, prin activități de cercetare, în economie și societate. Numărul de talente din cercetare implicate în mediul de afaceri reprezentând doar 6,2 %, conform raportului din anul 2022 al Indicelui Global de Inovare (Global Innovation Index Report 2022 https://www.wipo.int/global_innovation_index/en/2022/index.html#:~:text=Switzerland%20is%20the%20most%20innovative,according%20to%20the%20GII%202022).

14. Sistemul de cercetare și inovare al Republicii Moldova înregistrează puncte tari, puncte slabe, oportunități, dar și amenințări.

1) Puncte tari:

a) există un sistem public de cercetare, cu structuri funcționale ale statului și cu organizații de cercetare operaționale și care obțin rezultate științifice semnificative;

b) rezultatele științifice, atât sub forma articolelor în reviste științifice internaționale, cât și sub forma brevetelor, corespund sub aspect cantitativ, în raport cu finanțarea disponibilă;

c) legislația și procedurile au fost îmbunătățite în direcția adoptării acquis-ului european, proces care continuă;

d) există o comunicare amplă între organismele de profil din Republica Moldova și cele din UE;

e) sistemul de cercetare și inovare are într-o anumită măsură o evidență internă a

instituțiilor și activităților, Biroul Național de Statistică realizează progrese rapide în direcția aderării la standardele UE/OECD;

f) unele domenii, în special medicina clinică și sectorul ingineriei software, au cunoscut o creștere accelerată a vizibilității internaționale a rezultatelor științifice în ultimii ani, creștere care nu este explicată de finanțarea publică care a rămas aproximativ constantă, ceea ce dovedește prezența unor efecte secundare benefice ale investițiilor publice;

g) o largă diasporă europeană, precum și limba română, facilitează foarte mult interacțiunea cu țările UE, în primul rând cu România și cu celelalte țări cu limbi romanice;

h) nivelul general de educație al populației este relativ ridicat.

2) Puncte slabe:

a) salariile mici, sub salariul mediu pe economie și mai mici decât cele aferente activităților de predare din învățământul superior nu sunt atractive pentru cercetători, în special pentru cei cu experiență;

b) infrastructura învechită. Lipsa echipamentelor necesare pentru efectuarea cercetărilor de performanță;

c) persistă o percepție a cercetării ca o activitate de execuție, de exemplu, ca răspuns la o „comandă de stat”, nu ca o activitate de creație; cercetătorul este văzut ca un executant, nu ca un creator; în contrast, la nivel OECD, creația este un atribut definitoriu, obligatoriu, al activităților de cercetare, iar libertatea cercetării științifice, parte a libertății academice, este unul din drepturile fundamentale în Carta Europeană a Drepturilor Fundamentale (art. 13);

d) cercetarea nu este instituționalizată pe deplin în universități la ciclul I și II, intervenind doar în perioada de elaborare a tezelor;

e) finanțarea publică a domeniilor cercetării și inovării este foarte redusă, de 0,23% din PIB;

f) accesul limitat la finanțare pentru proiecte la inițiativa liberă a cercetătorilor limitează libertatea academică și scade atractivitatea sistemului pentru cei mai creativi cercetători;

g) imposibilitatea practică a finanțării investițiilor din infrastructură și nivelul foarte scăzut al acesteia în unele domenii face imposibil de abordat numeroase direcții de cercetare experimentală și duce la o atractivitate foarte redusă pentru segmente importante ale comunității științifice;

h) are loc o contracție demografică, combinată cu un nivel foarte ridicat al emigrării, în special a emigrării tinerilor, ducând la scăderea numărului de studenți;

i) nu este disponibilă o statistică oficială sau date de încredere privind situația sectorului privat din cercetare, care, foarte restrâns la acest moment, trebuie să devină

principalul actor al inovării;

j) Republica Moldova este absentă din multe statistici internaționale cum ar fi: situația familiilor triadice de brevete (OECD), cele mai multe ierarhizări ale universităților și institutelor, European Innovation Scoreboard din diverse motive cum ar fi nivelul necuantificabil (de exemplu, în cazul brevetelor), în lipsa furnizării de date către organizațiile care publică aceste statistici;

k) capacitatea administrativă la nivelul instituțiilor care dezvoltă și implementează politici este insuficientă, datorită numărului redus de posturi în aceste organisme și a lipsei resurselor financiare pentru creșterea capacității administrative și pentru externalizarea unor activități;

l) rigiditatea dialogului instituțional între structurile de evaluare a proiectelor, inclusiv a grupurilor de experți, și autorii propunerilor de proiecte care generează considerabile nemulțumiri, uneori justificate;

m) lipsa cerințelor privind cunoașterea limbii engleze, ca limbă a comunicării științifice în cele mai multe domenii, sau a limbii specifice de comunicare științifică în anumite domenii de specialitate, de către doctoranzi și cercetători limitează utilizarea literaturii științifice primare.

3) Oportunități:

a) în eventualitatea progresului Republicii Moldova în sensul aderării la UE este de așteptat creșterea volumului investițiilor străine în diverse ramuri economice. Aceste investiții pot fi atrase și în sectorul tehnico-științific, în particular al cercetării-dezvoltării, așa cum arată experiența noilor state membre ale Uniunii Europene, cu condiția să existe personal suficient de calificat sau capabil de calificare, condiție a cărei realizare depinde de performanța universităților;

b) politica UE de deschidere a accesului la infrastructurile de cercetare, inclusiv prin programe de finanțare dedicate cercetătorilor din țările dezavantajate (de exemplu: MSCA Cofund, programul de acces la infrastructura Centrului Comun de Cercetare (JRC)), precum și politicile științei deschise, creează oportunități de acces la infrastructură și date pentru cercetătorii din Republica Moldova;

c) oportunitățile oferite de Programul WIDENING din Horizon Europe, care este dedicat susținerii țărilor cu sisteme științifice mai puțin dezvoltate, inclusiv al Republicii Moldova;

d) sistemul public de cercetare și inovare a fost consolidat prin fuziunea universităților și institutelor de cercetare, ceea ce crează oportunități pentru dezvoltarea accelerată a sistemului în corelație cu predarea-învățarea din învățământul superior;

e) Republica Moldova ar putea deveni atractivă pentru anumite segmente ale „nomazilor digitali”, care ar putea fi antrenați și în proiecte de cercetare;

f) lipsa sau nivelul scăzut al multor domenii științifice poate crea în principiu

oportunități pentru creatori de școală în aceste domenii, dacă sunt întrunite condițiile pentru a fi atrași în Republica Moldova de exemplu prin ERA Chairs sau ERC;

g) consolidarea universităților le-ar putea crește poziția în ierarhizările internaționale, care ar duce la creșterea prestigiului și a atractivității acestora;

h) mobilitatea studenților (ciclul I și II) și a personalului academic, inclusiv a doctoranzilor (ciclul III), precum și a personalului administrativ sau tehnic poate îmbunătăți funcționarea universităților și a altor organizații de cercetare;

i) crearea unei platforme centralizate de colectare și procesare a datelor sistemului național de învățământ superior și cercetare-inovare va permite o mai bună informare pentru fundamentarea deciziilor și a politicilor.

4) Amenințări:

a) există riscul unor evoluții politice, economice, naționale și/sau internaționale care să întârzie sau să împiedice progresul Republicii Moldova de aderare la UE;

b) evoluțiile economice rapide, cum este creșterea salariului mediu, fac subsistemul economic al cercetării, cu reguli prea rigide, să treacă prin perioade de insuficientă adaptare (de exemplu, veniturile nu reușesc să țină pasul cu prețurile și cu salariul mediu), ducând la părăsirea sistemului. Aceste procese, dificil de prognozat, creează riscuri de nerealizare a obiectivelor politicilor sectoriale;

c) un nivel ridicat de exod al talentelor, combinat cu dificultăți în asigurarea unei circulații rezonabile, poate să limiteze extrem dezvoltarea cercetării. Nu dispunem de o monitorizare detaliată și o înțelegere a resorturilor și specificului acestui fenomen în Republica Moldova, dar acesta este cel mai previzibil scenariu dacă, în conformitate cu grilele actuale de salarizare, salariul mediu al cercetătorului, după minimum 8 ani de facultate, timp în care a trăit din resursele familiei, apoi după ani de experiență rămâne sub salariul mediu pe economie;

d) ignorarea sau distorsionarea bunelor practici și principii (de exemplu, principiul Haldane) în evaluarea colegială a proiectelor de cercetare poate duce la finanțarea unor proiecte pseudoștiințifice, cu riscul irosirii fondurilor și al demoralizării și emigrării cercetătorilor;

e) deturnarea fondurilor de cercetare către activități care pot fi legitime, utile, dar care nu sunt activități de cercetare ar duce, de fapt, la agravarea subfinanțării cercetării reale;

f) există o anumită vulnerabilitate la agresivitatea în creștere a revistelor care se abat de la deontologia publicării științifice, vulnerabilitate care rezultă de obicei dintr-o presiune administrativă de a crește numărul de publicații, combinată cu o lipsă de resurse pentru realizarea adecvată a cercetărilor respective;

g) tolerarea unui nivel critic de abateri deontologice, în special a celor grave - plagiat, falsificare sau fabricare a rezultatelor - poate, pe lângă daune directe, să creeze o

masă critică de pseudocercetători care să dobândească o influență sistemică și chiar controlul politic al sistemului;

h) riscul unor fenomene generale de corupție; deturnarea activității și a fondurilor în folos propriu, în special în cazurile în care cheltuirea fondurilor alocate pentru cercetare nu este legată de obținerea unor rezultate științifice reale sau este permisă o inegalitate exagerată a salariilor.

III. OBIECTIVE GENERALE ȘI SPECIFICE.

PRIORITĂȚI ȘI DIRECȚII STRATEGICE

15. PNCI are drept scop stabilizarea sistemului național de cercetare-inovare și transformarea progresivă a acestuia pentru creșterea eficienței și a impactului investițiilor în cercetare, dezvoltarea și modernizarea infrastructurilor de cercetare și susținerea colaborării dintre mediul științific și mediul de afaceri pentru a crește competitivitatea economiei naționale, precum și integrarea în Spațiul European de Cercetare.

16. PNCI își propune să contribuie la realizarea obiectivelor de dezvoltare stabilite în SND și obiectivelor de dezvoltare durabilă, să răspundă tendințelor și provocărilor globale, care se răsfrâng și asupra Republicii Moldova, prin intermediul activităților de cercetare și inovare.

17. Pentru atingerea scopului enunțat, PNCI stabilește următoarele obiective generale și obiective specifice:

1) Obiectivul general I: Consolidarea sistemului de cercetare și inovare

a) obiectiv specific 1.1. Consolidarea instituțiilor din domeniile cercetării și inovării

b) obiectiv specific 1.2. Consolidarea capitalului uman în domeniile cercetării și inovării

c) obiectiv specific 1.3. Îmbunătățirea accesului la infrastructura de cercetare de calitate

2) Obiectivul general II: Creșterea contribuției sistemului de cercetare și inovare la dezvoltarea societății și economiei naționale

a) obiectiv specific 2.1. Dezvoltarea și consolidarea legăturilor dintre mediul de cercetare și cel de afaceri

b) obiectiv specific 2.2. Stimularea inovării și transferului tehnologic

3) Obiectivul general III: Integrarea în Spațiul European al Cercetării

a) obiectiv specific 3.1. Sporirea internaționalizării cercetării

b) obiectiv specific 3.2. Valorificarea plenară a oportunităților ce rezidă din statutul de țară asociată la Programul-cadru „Orizont Europa”.

18. Prin realizarea obiectivelor generale și a obiectivelor specifice se urmărește atingerea următorilor indicatori de rezultat:

Tabelul 3

Indicatori de rezultat și valori-țintă					
Obiectivul general	Obiectivul specific	Indicatori de rezultat	Sursa de date	Valoarea de referință	Ținta care urmează a fi atinsă în 2027
Obiectivul general I: Consolidarea sistemului de cercetare și inovare	<i>Obiectiv specific 1.1.</i> Consolidarea instituțiilor din domeniile cercetării și inovării	Organizații din domeniile cercetării și inovării evaluate (în %)	MEC ANACEC	0	100
		Numărul de proiecte de cercetare finanțate	ANCD	200 (2022)	400 (2027)
		Numărul de proiecte de cercetare finanțate pentru tineri cercetători	ANCD	0 (2022)	50 (2027)
	<i>Obiectiv specific 1.2.</i> Consolidarea capitalului uman în domeniile cercetării și inovării	Numărul total de cercetători	BNS	2809 (2022)	3500 (2027)
		Indicele Hirsch (valoarea)	Global Innovation Index	5,6 (2023)	7,0 (2027)
	<i>Obiectiv specific 1.3.</i> Îmbunătățirea accesului la infrastructura de cercetare de calitate	Plan de dezvoltare pe termen mediu a infrastructurilor de cercetare elaborat	MEC	0	1
		Numărul de infrastructuri de cercetare din Republica Moldova conectate la infrastructurile paneuropene încadrate în Forumul strategic european privind infrastructurile de cercetare (ESFRI)	MEC ANCD	0	5
		Ponderele infrastructurilor de cercetare vizibile online (în %)	MEC		100

Obiectivul general II: Creșterea contribuției sistemului de cercetare și inovare la dezvoltarea societății și economiei naționale	<i>Obiectiv specific 2.1.</i> Dezvoltarea și consolidarea legăturilor dintre mediul de cercetare și cel de afaceri	Colaborarea dintre universitate-industrie în domeniile cercetării și dezvoltării (valoarea)	Global Innovation Index	25,9 (2023)	35 (2027)
		Talente din cercetare (cercetători) în business, %	Global Innovation Index	6,2 (2022)	9,5 (2027)
	<i>Obiectiv specific 2.2.</i> Stimularea inovării și transferului tehnologic	Numărul de proiecte de inovare și transfer tehnologic	ANCD	14 (2022)	35 (2027)
		Volumul producției inovatoare comercializate, mil. lei	ANCD	74,00 (2022)	400 (2027)
		Raportul dintre volumul producției inovatoare comercializate și bugetul alocat pentru susținerea proiectelor inovatoare în ultimii 5 ani, mil. lei	ANCD	2,46 (2022)	7,5 (2027)
		Numărul de aplicații la patente	World Intellectual Property Organization	54 (2022)	130 (2027)

Obiectivul general III: Integrarea în Spațiul European al Cercetării	<i>Obiectiv specific 3.1.</i> Sporirea internaționalizării cercetării	Numărul de proiecte bilaterale și multilaterale	MEC ANCD	16 (2022)	35 (2027)
		Numărul de apeluri de proiecte comune organizate	MEC ANCD	0 (2022)	3 (2027)
	<i>Obiectiv specific 3.2.</i> Valorificarea pleneră a oportunităților ce rezidă din statutul de țară asociată la Programul-cadru „Orizont Europa”	Numărul total al aplicațiilor în programele europene de cercetare și inovare (Orizont 2020, „Orizont Europa”)	Comisia Europeană	550 (2014-2020)	700 (2021-2027)
		Numărul de propuneri eligibile în programele europene de cercetare și inovare (Orizont 2020, „Orizont Europa”)	Comisia Europeană	457 (2014-2020)	650 (2021-2027)
		Numărul de granturi semnate în programele europene de cercetare și inovare (Orizont 2020, „Orizont Europa”)	Comisia Europeană	73 (2014-2020)	100 (2021-2027)
		Contribuția netă a Uniunii Europene totală per programe de cercetare și inovare, mil. euro (Orizont 2020, „Orizont Europa”)	Comisia Europeană	7,42 (2014-2020)	10,00 (2021-2027)
		Numărul de organizații implicate în proiectele europene de cercetare și inovare (Orizont 2020, „Orizont Europa”)	Comisia Europeană	91 (2014-2020)	150 (2021-2027)
		Rata de succes în participarea Republicii Moldova în programele europene de cercetare și inovare, % (Orizont 2020, „Orizont Europa”)	Comisia Europeană	14,55 (2014-2020)	25,00 (2021-2027)
		Volumul surselor financiare externe atrase prin Programul „Orizont Europa”, mil. euro	Comisia Europeană	3,73 (2023)	10,0 (2027)

19. În urma unui exercițiu de consultare largă a comunității științifice, a autorităților publice centrale, cu implicarea Academiei de Științe a Moldovei, au fost determinate prioritățile și direcțiile strategice pentru perioada 2024-2027 în domeniile cercetării și inovării, incluse în tabelul de mai jos.

Tabelul 4

Priorități strategice	Direcții strategice
I. Sănătate	Maladiile netransmisibile - prevenție, diagnostic și tratament personalizat
	Malformațiile congenitale chirurgicale la copii - optimizarea tehnicilor de diagnostic antenatal, postnatal prin tehnici imagistice, bioumorale, histopatologice și de tratament personalizat
	Maladiile transmisibile - supravegherea epidemiologică, măsuri de control și răspuns
	Prognostic, diagnostic, tratament personalizat al sechelelor COVID-19
	Preparate farmaceutice noi din materie primă locală (autohtone)
	Crearea, menținerea și fortificarea dirijată a sănătății somatice și psihice, algoritme și metode
	Supravegherea și controlul rezistenței la preparatele antimicrobiene
	Medicina personalizată
	Cercetarea problemelor cu impact asupra tendințelor demografice în Republica Moldova (medicină reproductivă, sănătatea mamei și copilului, geriatria)
	Studiul complex al impactului factorilor de mediu și sociali asupra stării de sănătate a populației și dezvoltarea metodelor de atenuare
II. Agricultură durabilă, securitate alimentară	Securitatea alimentară și siguranța alimentelor
	Managementul durabil al ecosistemelor agricole
	Tehnologii noi de procesare a materiilor prime agricole
	Soiuri, rase, linii și hibridi de plante și animale performante pentru agricultură și alimentație
	Securitatea sanitar-veterinară și bunăstarea animalelor
	Tehnologii de valorificare a deșeurilor agroalimentare
	Agricultura 4.0
	Tehnologii inovative de creștere, alimentație și exploatare a animalelor și păsărilor
	Securitatea ecologică: impactul factorilor biotici și abiotici asupra mediului și societății
	Deșeuri, materiale plastice și poluanți
III. Biotehnologii și Protecția Mediului	Conservarea biodiversității
	Transport ecologic și mobilitate urbană inteligentă
	Infrastructură și clădiri eficiente energetic
	Tehnologii agricole și industriale fără emisii
	Monitoring-ul ecosistemelor acvatice și terestre
	Protecția și conservarea biodiversității
	Rezistență sectorială la schimbările climatice
Biotehnologii pentru diverse arii de aplicare	

IV. Provocări societale

Competitivitate economică
Migrația, diaspora și schimbările sociodemografice
Procesele social-politice actuale: tendințe, paradigme, perspective
Securitatea națională: aspecte geopolitice și informaționale
Inovații sociale
Valorificarea capitalului uman și social
Valorificarea patrimoniului național
Combaterea sărăciei și vulnerabilitatea energetică
Tehnologii și produse educaționale inovative
Educația pentru dezvoltarea durabilă
Dezvoltarea sustenabilă a spațiului rural
Competitivitate ecologică și de produs pe ramuri
Competitivitate tehnologică și de produs pe ramuri
Tehnologii și produse inovative
Nanotehnologii și materiale inteligente
Energie sigură și tehnologii eficiente energetice
Tehnologia informației, comunicațiilor și dezvoltarea digitală
Cercetări fundamentale în fizică, chimie, matematică
Securitate energetică și cibernetică
Stocarea energiei și tranziția către o energie curată

V. Tehnologii inovative, energie sustenabilă, digitalizare

IV. IMPACT

20. În perspectivă Republica Moldova va fi recognoscibilă ca o țară europeană sub aspectul funcționării sistemului de cercetare și inovare, o țară care contribuie substanțial, în raport cu dimensiunile și capacitatea sa economică, la cunoașterea universală și la dezvoltarea umană, nefiind doar un consumator al cunoașterii produse de alții.

21. Funcționarea conform standardelor europene a sistemelor de cercetare-inovare și de învățământ va deschide oricărui tânăr, care trece prin acest sistem, oportunități de carieră asemănătoare celor de care se bucură orice tânăr din UE, inclusiv în privința accesului în cadrul elitelor științifice, tehnice și manageriale globale.

22. Prin realizarea PNCI se urmărește atingerea indicatorilor de impact, conform tabelului de mai jos.

Tabelul 5

Indicatori de impact și valori-țintă			
Indicatori de impact	Sursa de date	Valoarea de referință	Ținta care urmează a fi atinsă în 2027
Ponderea cheltuielilor pentru cercetare și dezvoltare în PIB (ODD: Ținta 9.5, indicatorul 9.5.1)	BNS	0,23 (2022)	0,63 (2027)
Cercetători (echivalent normă întreagă) la 100000 populație (ODD: Ținta 9.5, indicatorul 9.5.2)	BNS	79 (2021)	100 (2027)

Indicele Global al Inovațiilor (Global Innovation Index), pe o scară de la 0 (cel mai rău) la 100 puncte (cel mai bine)	Global Innovation Index	30,3 (2022)	43 (2027)
--	-------------------------------	----------------	--------------

23. Prin procesul de aderare la UE va crește atractivitatea Republicii Moldova, accesul companiilor pe piețele globale, accesul la capital și dacă va exista o capacitate suficientă a sistemului de cercetare, la creșterea segmentului inovativ al economiei.

V. COSTURI

24. PNCI se va realiza printr-un efort conjugat al autorităților publice centrale, al organizațiilor din domeniile cercetării și inovării, inclusiv prin programe instituționale de cercetare, desfășurate de organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării în baza finanțării instituționale și prin proiecte de cercetare finanțate în rezultatul desfășurării concursurilor de proiecte de către Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare.

25. Finanțarea acțiunilor prevăzute în cadrul PNCI se va efectua din contul și în limitele mijloacelor aprobate anual în bugetul public național, din veniturile colectate de către instituții, precum și din resursele proiectelor finanțate din surse externe. Estimarea generală a costurilor pentru implementarea PNCI este efectuată în baza priorităților strategice ale domeniilor cercetării și inovării și a obiectivelor și acțiunilor identificate și formulate în Planul de acțiuni pentru implementarea PNCI.

26. Costurile acțiunilor competitive și a celor de consolidare instituțională în domeniile cercetării și inovării cu acoperire din bugetul public național se vor ajusta anual în funcție de mijloacele financiare disponibile prevăzute în cadrul bugetar pe termen mediu pentru perioadele respective.

27. Pentru realizarea pe deplin a scopului PNCI, autoritățile centrale și organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării, cu implicarea mediului de afaceri și atragerea partenerilor externi, vor depune eforturi comune pentru a crește investițiile în cercetare și inovare, având în calitate de limite minime de finanțare de atins datele din tabelul 6.

Tabelul 6

Volumul alocațiilor estimate pentru realizarea obiectivelor și a priorităților strategice ale PNCI (mii lei)

Activități	2024	2024	2024	2025	2025	2025	2026	2026	2026	2027	2027	2027
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total finanțare	Finanțare din bug etul de stat	Finanțare din surse ext erne sau private	Finanțare din surse ext erne sau private	Total finanțare	Finanțare din bug etul de stat	Finanțare din surse exte rne sau pri vate	Total finanțare	Finanțare din bugetul de stat	Finanțare din surse externe sau pri vate	Total finanțare	Finanțare din bugetul de stat	Finanțare din surse exte rne sau pri vate

Finanțarea instituțională a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării care realizează programe instituționale de cercetare	496,706.5	496,706.5		496,706.5	496,706.5		496,706.5	496,706.5		521,706.5	521,706.5	
Finanțarea instituțională a ANCD și AȘM și activități centralizate	72,236.4	72,236.4		72,236.4	72,236.4		72,236.4	72,236.4		79,736.4	79,736.4	
Proiecte pentru stimularea excelenței în cercetare, proiecte pentru tinerii cercetători, proiecte pentru probleme stringente, proiecte programe de stat	12,500.0	2,500.0	10,000.0	12,500.0	2,500.0	10,000.0	17,500.0	2,500.0	15,000.0	25,000.0	5,000.0	20,000.0
Proiecte în domeniile de specializare inteligentă, proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii în domeniile de specializare inteligentă, proiecte de inovare, proiecte de transfer tehnologic, proiecte de vouchere inovatoare	26,774.3	16,774.3	10,000.0	31,774.3	16,774.3	15,000.0	41,774.3	16,774.3	25,000.0	81,774.3	31,774.3	50,000.0
Proiecte bilaterale/multilaterale	105,500.0	45,500.0	60,000.0	135,500.0	45,500.0	90,000.0	155,500.0	45,500.0	110,000.0	175,500.0	45,500.0	130,000.0

Proiecte finanțate din surse externe	27,989.0	7,989.0	20,000.0	37,989.0	7,989.0	30,000.0	57,989.0	7,989.0	50,000.0	77,989.0	7,989.0	70,000.0
Veniturile organizațiilor obținute din prestarea serviciilor	80,000.0		80,000.0	100,000.0		100,000.0	120,000.0		120,000.0	140,000.0		140,000.0
Bugete locale	8,945.0	8,945.0		8,945.0	8,945.0		8,945.0	8,945.0		8,945.0	8,945.0	
TOTAL	830,651.2	650,651.2	180,000.0	895,651.2	650,651.2	245,000.0	970,651.2	650,651.2	320,000.0	1,110,651.2	700,651.2	410,000.0

VI. RISCURI DE IMPLEMENTARE

Tabelul 7

Risc identificat	Riscuri în implementarea PNCI		
	Probabilitatea materializării riscului (joasă/ medie/ înaltă)	Impact (mic/ mediu/ mare)	Măsuri de diminuare a riscului
Menținerea unui nivel insuficient al investițiilor în cercetare și inovare și finanțarea insuficientă a PNCI	Medie	Mediu	Corelarea priorităților PNCI cu cadrul de planificare bugetară. Asigurarea unei comunicări intense și a unei coordonări eficiente permanente cu comunitatea donatorilor și mediul de afaceri pe marginea priorităților de finanțare ale PNCI
Apariția unor situații negative care diminuează capacitatea instituțiilor responsabile de implementarea PNCI (de exemplu: criză de securitate, pandemie, recesiune economică, inflație înaltă etc.)	Medie	Mediu	Asigurarea că PNCI va fi un document aflat în continuă monitorizare și, la necesitate, revizuit

Deturnarea intenționată a fondurilor de cercetare către alte scopuri, deprioritizarea cercetării în cadrul organizațiilor, marginalizarea sau excluderea personalului de cercetare	Medie	Mediu	<p>Implementarea unor proceduri clare de contabilitate și statistică a activităților de cercetare-inovare.</p> <p>Actualizarea procedurilor și introducerea contabilității separate și a statisticii activităților, a cheltuielilor și a rezultatelor de cercetare-inovare în conformitate cu Manualul Frascati și a cheltuielilor și rezultatelor de inovare în conformitate cu Manualul Oslo.</p> <p>Corecta identificare a indicatorilor cheie de performanță în contractele de finanțare a cercetării și a țintelor, urmărirea atingerii acestor ținte <i>ex post</i>.</p> <p>Implementarea codurilor de integritate în managementul activităților de cercetare-inovare, în primul rând codul ALLEA, crearea unui mecanism de înregistrare a sesizărilor și de investigare a acestora, inclusiv la nivel național, în afara instituțiilor.</p> <p>Crearea de stimulente pentru performanța în cercetare a organizațiilor, în principal prin condiționarea nivelului finanțării instituționale de această performanță</p>
Irosirea unei fracțiuni semnificative a resurselor financiare pe proiecte pseudoștiințifice sau cu metodologie inadecvată sau care sunt executate insuficient de riguros sau chiar fraudulos, ducând la acumularea de date și rezultate false sau publicații plagiate	Joasă	Mediu	<p>Operaționalizarea rețelei de consilii și comitete de integritate în cercetare.</p> <p>Adoptarea, detalierea și promovarea Codului European de Conduită pentru Integritate în Cercetare (ALLEA), adoptarea în organizațiile de cercetare și operaționalizarea codului prin procedurile interne; accelerarea procesului de adoptare a acestor proceduri prin elaborarea unui set de proceduri cadru, la nivel național.</p> <p>Introducerea obligativității respectării codului ALLEA pentru toate organizațiile beneficiare de finanțare din fonduri publice.</p> <p>Înființarea de comitete consultative de specialitate, internaționale, la nivelul organizațiilor de cercetare, agențiilor și organelor guvernamentale, comitete care sunt consultate frecvent asupra noutății și fezabilității proiectelor și propunerilor și asupra calității rezultatelor.</p> <p>Măsuri de deschidere a științei, dezvoltare a platformelor informatice cu rezultate și date ale proiectelor, organisme și cadrul național pentru asigurarea eticii</p>
Insuficiența resurselor umane calificate implicate în realizarea PNCI	Medie	Mediu	<p>Atragerea noilor angajați în domeniile cercetării și inovării</p>

VII. AUTORITĂȚI ȘI INSTITUȚII RESPONSABILE

28. Autoritățile și instituțiile responsabile de implementarea PNCI sunt Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Sănătății, Ministerul Culturii, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, Agenția Națională

de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării. Instituțiile responsabile pentru fiecare acțiune în parte, inclusiv partenerii implicați, sunt menționate în Planul de acțiuni pentru implementarea PNCI, conform anexei la prezentul Program.

VIII. PROCEDURI DE RAPORTARE

29. Monitorizarea implementării PNCI este asigurată de Ministerul Educației și Cercetării și Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare în conformitate cu prevederile legale.

30. Activitatea de evaluare a prezentului Program național va avea un caracter sistematic, fiind desfășurată pe toată perioada de implementare și include elaborarea, în baza indicatorilor de progres, a rapoartelor privind implementarea acestuia. În scopul asigurării transparenței proceselor de implementare a PNCI, rapoartele anuale de monitorizare, precum și rapoartele de evaluare intermediară și finală vor fi publicate pe site-ul web oficial al Ministerului Educației și Cercetării.

31. Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare va prezenta anual Ministerului Educației și Cercetării un raport de progres privind implementarea PNCI și realizarea indicatorilor planificați. Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare va prezenta anual Ministerului Educației și Cercetării un raport de progres privind implementarea acțiunilor în realizarea indicatorilor planificați.

32. Evaluarea activităților de cercetare efectuate în cadrul programelor instituționale și a proiectelor de cercetare se desfășoară conform prevederilor metodologiilor de finanțare instituțională și de finanțare a proiectelor în domeniile cercetării și inovării.

[plan de acțiuni](#)

PLANUL DE ACȚIUNI
pentru implementarea Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2024-2027

Obiective specifice	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Costuri de implementare (mii lei)	Termen de realizare	Autorități/instituții responsabile
1	2	3	4	5	6
Obiectivul general I: Consolidarea sistemului de cercetare-inovare					
<i>Obiectiv specific 1.1.</i> Consolidarea instituțiilor din domeniile cercetării și inovării	1. Consolidarea capacităților Ministerului Educației și Cercetării, inclusiv prin constituirea Consiliului Consultativ pentru Știință și Tehnologie pentru asigurarea transparenței, eficienței și predictibilității finanțării domeniilor cercetare și inovare	Ordin al ministrului educației și cercetării cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Consultativ pentru Știință și Tehnologie (CCȘT) și componenta acestuia elaborat și aprobat. 100% de personal angajat în cadrul subdiviziunii ministerului responsabilă de elaborarea politicilor în domeniile cercetării și inovării		Trim. I, 2024 Trim. II, 2024	Ministerul Educației și Cercetării
	2. Consolidarea capacităților Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare și a Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare pentru sporirea calității și relevanței cercetărilor științifice, îmbunătățirea	100% de personal angajat în cadrul Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare 100% de personal angajat în cadrul subdiviziunilor responsabile de domeniile cercetării și inovării din		Trim. II, 2024 Trim. II, 2024	Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare

		concursurilor pentru proiecte de cercetare; - prezența organizațiilor în clasificările internaționale			
	5. Îmbunătățirea cadrului normativ în domeniile cercetării și inovării pentru eficientizarea finanțării și stimularea excelenței	Metodologie de finanțare instituțională, care include componenta de finanțare în bază de performanță, aprobată și pusă în aplicare. Regulament pentru concursul național de premiere a celor mai buni tineri cercetători aprobat		Trim. I, 2024 Trim. II, 2024	Ministerul Educației și Cercetării
<i>Obiectiv specific 1.2.</i> Consolidarea capitalului uman în domeniile cercetării și inovării	1. Asigurarea cheltuielilor de personal științific în finanțarea instituțională	Finanțarea instituțională și numărul de funcții științifice, de conducere și auxiliare aprobate pentru organizațiile din domeniile cercetării și inovării	În limitele alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat; bugetul autorităților/instituțiilor implicate	Trim. I, 2024	Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Sănătății, Ministerul Culturii
	2. Organizarea concursurilor de proiecte pentru stimularea excelenței în cercetare și a concursurilor de proiecte pentru tinerii cercetători	Numărul de concursuri de proiecte organizate. Numărul de proiecte finanțate	În limitele alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat; bugetul autorităților/	Trim. II, 2024	Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare

			instituțiilor implicate		
	3. Organizarea concursului național anual pentru premiarea tinerilor cercetători	Cel puțin 15 tineri cercetători premiați anual	În limitele alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat; bugetul autorităților/instituțiilor implicate	Trim. IV, 2027	Ministerul Educației și Cercetării
	4. Extinderea oportunităților pentru tineri de a urma o carieră științifică prin sporirea implicării personalului științific în procesul de pregătire a cadrelor de înaltă calificare, inclusiv prin dezvoltarea și susținerea programelor de stagii și mentorat în cadrul laboratoarelor de cercetare pentru elevi și studenți și integrarea acestor stagii în programele de licență și master	Cel puțin 10 programe de stagii și mentorat elaborate și implementate anual. Cel puțin 300 de elevi și studenți implicați anual în cadrul laboratoarelor de cercetare. Cel puțin 100 de lecții deschise organizate anual pentru elevi și studenți	În limitele alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat; bugetul autorităților/instituțiilor implicate	Trim. IV, 2027	Ministerul Educației și Cercetării, instituțiile de învățământ superior
	5. Crearea asociației tinerilor cercetători pentru promovarea carierei de cercetător în rândul tinerilor	Asociația tinerilor cercetători instituită		Trim. II, 2024	Ministerul Educației și Cercetării
<i>Obiectiv specific 1.3. Îmbunătățirea accesului la infrastructura de</i>	1. Elaborarea unui plan de dezvoltare pe termen mediu a infrastructurilor de cercetare	Plan de dezvoltare pe termen mediu a infrastructurilor de cercetare aprobat.	În limitele alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat;	Trim. II, 2025	Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare,

cercetare de calitate			bugetul autorităților/instituțiilor implicate		instituțiile de învățământ superior
	2. Asigurarea vizibilității online a infrastructurilor de cercetare.	Vizibilitate online a 100% din infrastructurile de cercetare	În limitele alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat; bugetul autorităților/instituțiilor implicate; surse externe	Trim. I, 2025	Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării
	3. Conectarea infrastructurilor din Republica Moldova la infrastructurile paneuropene încadrate în Forumul strategic european privind infrastructurile de cercetare (ESFRI)	Cel puțin 2 parteneriate semnate între organizațiile din domeniile cercetare și inovare din RM și infrastructurile membre ESFRI		Trim. IV, 2027	Ministerul Educației și Cercetării
	4. Dezvoltarea colaborării cu consorțiile infrastructurilor din regiune: Infrastructura Luminii Extreme-Fizica Nucleară (ILE-FN); Consorțiul European Central pentru Infrastructura de Cercetare (CERIC-ERIC); Centrul Internațional de Studii Avansate asupra Sistemelor Râu-Mare (DANUBIUS-RI)	Cel puțin 2 acorduri bilaterale încheiate. Cel puțin 10 participări în proiecte	În limitele alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat; bugetul autorităților/instituțiilor implicate	Trim. II, 2025 Trim. IV, 2027	Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare,

					organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării
Obiectivul general II: Creșterea contribuției sistemului de cercetare-inovare la dezvoltarea societății și economiei naționale					
<i>Obiectiv specific 2.1</i> Dezvoltarea și consolidarea legăturilor dintre mediul de cercetare și cel de afaceri.	1. Constituirea unei comisii din reprezentanți ai ministerelor, oamenilor de știință, a mediului de afaceri pentru promovarea cooperării dintre mediul de cercetare și mediul de afaceri, pentru identificarea priorităților, modalităților și resurselor, publice și private, pentru a sprijini activități orientate spre creșterea competitivității economiei naționale	Comisie din reprezentanți ai ministerelor, oamenilor de știință, a mediului de afaceri constituită. Plan de activitate al comisiei elaborat. Cel puțin 2 ședințe a Comisiei desfășurate anual. Cel puțin 10 parteneriate de colaborare încheiate între organizațiile din domeniile cercetării și inovării și companii		Trim. I, 2024 Trim. II, 2024 Trim. IV, 2027 Trim. IV, 2027	Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare.
	2. Organizarea activităților de informare, de diseminare și de brokeraj dintre mediul academic și cel de afaceri pentru stabilirea de noi parteneriate și noi modalități de colaborare	Cel puțin 4 sesiuni de informare și diseminare desfășurate anual. Cel puțin 4 evenimente de brokeraj desfășurate anual		Trim. IV, 2027	Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare; organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării
	3. Promovarea și stimularea programelor de schimb de talente între companii și organizații de cercetare și a programelor de doctorat industrial	Cel puțin 10 programe de schimb de talente între companii și organizații de cercetare. Cel puțin 100 de cercetători încadrați în programele de schimb.	În limita alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat; bugetul autorităților/	Trim. IV, 2027	Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare; organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării

		Cel puțin 4 programe de doctorat industrial elaborate. Cel puțin 10 doctoranzi înmatriculați la programe de doctorat industrial	instituțiilor implicate		
<i>Obiectiv specific</i> 2.2. Stimularea inovării și transferului tehnologic	1. Crearea/stimularea activităților oficiilor de transfer tehnologic în cadrul universităților și constituirea unei rețele naționale de transfer tehnologic, care să contribuie la conectarea cu alte rețele internaționale și transferul experienței internaționale	<p>Cel puțin 3 oficii de transfer tehnologic create.</p> <p>Cel puțin 3 acorduri semnate cu rețelele internaționale de transfer tehnologic</p>	<p>În limitele alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat; bugetul autorităților/instituțiilor implicate; surse externe</p>	<p>Trim. IV, 2024</p> <p>Trim. IV, 2025</p>	<p>Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, instituții de învățământ superior</p>
	2. Organizarea concursurilor de proiecte în domeniile de specializare inteligentă pentru a stimula cercetarea prin colaborare dintre organizațiile de cercetare și companii	<p>Cel puțin 2 concursuri organizate.</p> <p>Cel puțin 5 organizații de cercetare participante la concursuri.</p> <p>Cel puțin 3 companii private participante la concursuri.</p> <p>Cel puțin 5 proiecte finanțate. Volumul finanțării extrabugetare atrase</p>	<p>În limitele alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat; bugetul autorităților/instituțiilor implicate; surse externe; surse private</p>	<p>Trim. IV, 2027</p>	<p>Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare</p>
	3. Organizarea concursurilor de proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii în domeniile de specializare inteligentă pentru a susține creșterea economică și	<p>Cel puțin 2 concursuri organizate.</p> <p>Cel puțin 5 organizații de cercetare participante la concursuri.</p>	<p>În limitele alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat;</p>	<p>Trim. IV, 2027</p>	<p>Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare</p>

creșterea competitivității companiilor	Cel puțin 3 companii private participante la concursuri. Cel puțin 5 proiecte finanțate. Volumul finanțării extrabugetare atrase	bugetul autorităților/instituțiilor implicate; surse externe; surse private		
4. Organizarea concursurilor de proiecte de inovare, proiecte de transfer tehnologic, proiecte de vouchere inovatoare pentru a sprijini transferul de cunoștințe și inovația, cu intenția de a îmbunătăți performanța și competitivitatea companiilor autohtone	Cel puțin 2 concursuri de proiecte de inovare, proiecte de transfer tehnologic, proiecte de vouchere inovatoare organizate. Cel puțin 5 organizații de cercetare participante la concursuri de proiecte de inovare, proiecte de transfer tehnologic, proiecte de vouchere inovatoare. Cel puțin 3 companii private participante la concursuri de proiecte de inovare, proiecte de transfer tehnologic, proiecte de vouchere inovatoare. Cel puțin 5 proiecte de inovare, proiecte de transfer tehnologic, proiecte de vouchere inovatoare finanțate. Volumul finanțării extrabugetare atrase	În limitele alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat; bugetul autorităților/instituțiilor implicate; surse externe; surse private	Trim. IV, 2027	Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare
5. Atragerea investițiilor private pentru crearea unor mecanisme de finanțare și a unor scheme de	Volumul total al investițiilor private atrase în cercetare. Numărul de granturi acordate		Trim. IV, 2027	Ministerul Educației și Cercetării,

	granturi care să acopere unele cicluri de viață al inovării				Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, Parteneri: Camera de Comerț și Industrie, Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
Obiectivul general III: Integrarea în Spațiul European al Cercetării					
<i>Obiectiv specific</i> 3.1. Sporirea internaționalizării cercetării	1. Încheierea și valorificarea acordurilor bilaterale și multilaterale în domeniile cercetării și inovării	Cel puțin 5 acorduri bilaterale/multilaterale încheiate. Cel puțin 5 apeluri de proiecte comune desfășurate. Cel puțin 5 proiecte desfășurate în cadrul <i>Joint Programme Initiative</i> (Water JPI, Biodiversa+, Water4All, JPI AMR, AquaticPollutants). Cel puțin 10 proiecte desfășurate în cadrul instrumentelor precum TAIEX, TWINNING. Cel puțin 400 milioane de lei investiții străine atrase în domeniile cercetare și inovare	În limitele alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat; bugetul autorităților/instituțiilor implicate; surse externe	Trim. IV, 2027	Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării, ministerele de resort
	2. Consolidarea relațiilor de cooperare în domeniul cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și inovării dintre organizațiile din Republica Moldova și din România, inclusiv prin organizarea apelurilor de proiecte comune	Cel puțin 3 apeluri de proiecte comune organizate. Cel puțin 5 instituții participante în proiecte. Volumul total pentru finanțarea proiectelor	În limitele alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat; bugetul autorităților/instituțiilor implicate;	Trim. IV, 2027	Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării, ministerele de resort

			surse externe		
	3. Valorificarea oportunităților ce rezidă din calitatea de stat membru în cadrul Cooperării europene în știință și tehnologie (COST)	Cel puțin 2 participări în cadrul Acțiunilor COST. Cel puțin 4 zile de informare organizate. Cel puțin 2 ședințe în cadrul Comitetului Oficialilor Înalți. Cel puțin 4 ședințe ale Coordonatorilor Naționali COST	În limitele alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat; bugetul autorităților/instituțiilor implicate	Trim. IV, 2027	Ministerul Educației și Cercetării, organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării
	4. Adoptarea valorilor și principiilor comune din Pactul pentru cercetare și inovare în Europa și ralierea la Noua agendă politică a Spațiului European al Cercetării	Cel puțin 80% de acțiuni ale Spațiului European al Cercetării implementate	În limitele alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat; bugetul autorităților/instituțiilor implicate	Trim. IV, 2027	Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării
<i>Obiectiv specific</i> 3.2. Valorificarea plenară a oportunităților ce rezidă din statutul de țară asociată la Programul-cadru „Orizont Europa”	1. Consolidarea capacităților Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare, Rețelei naționale a punctelor naționale de contact, a Oficiului Național Orizont Europa și a organizațiilor din domeniile cercetării și inovării privind valorificarea oportunităților ce rezidă din statutul de țară asociată la programul „Orizont Europa”	Număr de instruiți naționali și internaționali la care participă Punctele Naționale de Contact. Numărul total de participări la evenimente naționale și internaționale	În limitele alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat; bugetul autorităților/instituțiilor implicate; surse externe	Trim. IV, 2027	Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării

	2. Organizarea sistematică a campaniilor de diseminare privind apelurile de proiecte deschise și oferirea asistenței în procesul de aplicare	Numărul total de consultări oferite la nivel național. Numărul total de zile de informare desfășurate	În limitele alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat; bugetul autorităților/instituțiilor implicate; surse externe	Trim. IV, 2027	Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, Ministerul Educației și Cercetării, organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării, partenerii externi
	3. Participarea activă la ședințele comitetelor de program și ale organelor consultative ale Spațiului european de cercetare	Număr de participări ale Reprezentanților Oficiali. Număr de participări ale Experților Naționali	În limitele alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat; bugetul autorităților/instituțiilor implicate; surse externe	Trim. IV, 2027	Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, Ministerul Educației și Cercetării, organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării, partenerii externi
	4. Creșterea ratei de participare la programul „Orizont Europa” a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării.	Volumul finanțării acordată organizațiilor din finanțarea instituțională în baza indicatorilor de performanță. Cel puțin 700 de aplicații depuse în Programul-cadru „Orizont Europa”. Cel puțin 650 de propuneri eligibile în cadrul Programului Orizont Europa.	În limitele alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat; bugetul autorităților/instituțiilor implicate	Trim. IV, 2027	Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării, partenerii externi

		Cel puțin 100 de granturi semnate în cadrul Programului Orizont Europa			
	5. Evaluarea ex-post a participării entităților din Republica Moldova la Programul-cadru „Orizont Europa”	Evaluarea <i>ex post</i> a participării entităților din Republica Moldova la Programul-cadru „Orizont Europa” realizată. Plan de acțiuni privind diseminarea apelurilor din următorul Program-cadru european din domeniile cercetării și inovării		Trim. IV, 2027	Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, Ministerul Educației și Cercetării, partenerii externi